

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის
ბრძანება N 31

2006 წლის 1 თებერვალი ქ. თბილისი

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების სამხედრო მოსამსახურეების, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა, სამხედრო განათლებისა და მომზადების განმახორციელებელი ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მოსწავლეების სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმების დამტკიცების შესახებ *(1.03.2011 N 140)*

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სპეციალური წოდების მქონე პირთა და სამოქალაქო პირთა სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 2004 წლის 5 ნოემბრის №493 ბრძანებულების პირველი პუნქტის „ა.დ“ და „გ¹“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, *(3.02.2011 N 79)* ვბრძანებ:

1. დამტკიცდეს „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სამხედრო მოსამსახურეების (შემდგომ – სამხედრო მოსამსახურე), სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა, სამხედრო განათლებისა და მომზადების განმახორციელებელი ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მოსწავლეების სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმები-დანართი №1. *(1.03.2011 N 140)*

1¹. ამ ბრძანებით დამტკიცებული სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმები (გარდა კადეტთა სასურსათო იჯრისა, ნორმა №6) წარმოადგენს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა სასურსათო უზრუნველყოფის მინიმალურ ნორმებს და მათი გაზრდა შესაძლებელია სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ შესაბამისი ხელშეკრულებით, „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ანაზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანების მე-6 პუნქტის „ა“, „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებში, 6³ და მე-7 პუნქტებში განსაზღვრული ყოველდღიური სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმის ღირებულების ფარგლებში. *(19.12.2011 N 985)*

12. ამ ბრძანების 1¹ პუნქტში მითითებული ყოველდღიური სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმის ღირებულების ფარგლებში შესაბამისი სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმები განისაზღვრება საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით. (6.04.2010 N 226)

13. ამ ბრძანებით დამტკიცებულ ყოველდღიურ სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმებში მოცემული კვების პროდუქტების შეცვლა სხვა პროდუქტებით შესაძლებელია ამ ბრძანებით დამტკიცებული „ერთი პროდუქტის სხვა პროდუქტებით შეცვლის ნორმების“ შესაბამისად ან საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით, თუ ეს არ გამოიწვევს ყოველდღიური სასურსათო უზრუნველყოფის შესაბამისი ნორმებით გათვალისწინებული ყველა პროდუქტის ერთობლივი კალორიული ღირებულების შემცირებას. (6.04.2010 N 226)

14. სამხედრო მოსამსახურეთათვის ამ ბრძანებით განსაზღვრული შესაბამისი სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმები ვრცელდება, აგრეთვე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების სამხედრო მოსამსახურეებზე. (1.03.2011 N 140)

15. ამ ბრძანებით დამტკიცებული სასურსათო უზრუნველყოფის ნორმები ვრცელდება სასურსათო (საქვებზე) კმაყოფაზე აყვანილ სამხედრო მოსამსახურეებზე. თუ სამხედრო მოსამსახურე არ დგას სასურსათო კმაყოფაზე, მას სასურსათო ულუფის ნაცვლად მიეცემა ფულადი კომპენსაცია კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ამ ბრძანებით დადგენილი ნორმები არ ვრცელდება და სასურსათო ულუფა არ გაიცემა შემდეგ პერიოდზე: (30.11.2010 N 806)

ა) დროებით დათხოვნისა (მათ შორის, სამხედრო ნაწილის მიერ სამსახურიდან დათხოვნის პროცედურების დაწყების გამო სასურსათო კმაყოფიდან მოხსნისას) და სამსახურის თვითნებურად დატოვების პერიოდში. დროებით დათხოვნის პერიოდში არ შედის და სასურსათო ულუფა გაიცემა:

ა.ა) შრომისუუნარობის ფურცელზე ყოფნის პერიოდში;

ა.ბ) შვებულებაში ერთჯერადად 5 დღეზე მეტი ხნით ყოფნის პერიოდში;

ა.გ) ქვეყნის შიგნით მივლინებაში ყოფნის პერიოდში, თუ არ ხდება სადღეღამისო ხარჯების ანაზღაურება;

ბ) შვებულებაში (გარდა ავადმყოფობის გამო შვებულებისა) 5 დღემდე ყოფნისას;

გ) ქვეყნის ფარგლებს გარეთ მივლინებისას;

დ) ქვეყნის შიგნით მივლინებისას, თუ ხდება სადღეღამისო ხარჯების ანაზღაურება;

ე) კადრების განკარგულებაში ყოფნისას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ამ პერიოდში პირს ეკისრება შესაბამის თანამდებობაზე მოვალეობების შესრულება;

ვ) სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების ამ თანამდებობიდან გადაყენებისას.

16. სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე პირებს სასურსათო ულუფის საკომპენსაციო თანხა მიეცემათ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში. (3.02.2011 N 79)

2. ბრძანება ძალაშია 2006 წლის 1 თებერვლიდან.

3. ბრძანებას გაეცნონ თავდაცვის მინისტრის მოადგილეები, შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი და მისი მოადგილეები, ჯარების სახეობების სარდლები, დეპარტამენტებისა და სამმართველოების უფროსები, სამხედრო ნაწილების მეთაურები და შემსრულებლები.

ი. ოქრუაშვილი

დანართი N1 (15.01.2007 N 13)

**საერთო საჯარისო სასურსათო იჯრა საყაზარმე კვების პირობებში
ნორმა N 1**

N	პროდუქტის დასახელება	დღიური ნორმა
		ბრუტო, გ.
1	პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისგან	640
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	10
3	სხვა ბურღულეული (მათ შორის პარკოსნები)	60
4	ბრინჯი	40
5	მაკარონის ნაწარმი	40
6	ხორცი	250
7	თევზი	120
8	მარგარინი და სხვა ცხიმი	20
9	მცენარეული ზეთი	20
10	კარაქი	30
11	რძე	150
12	არაჟანი	20
13	ხაჭო	30
14	ყველი	30
15	მაიონეზი	10
16	კვერცხი (ცალი კვირაში)	3
17	შაქარი	60
18	მარილი	20
19	ჩაი	1
20	ყავა	0.8
21	კაკაო	0.5
22	დაფნის ფოთოლი	0.3
23	აჯიკა	5

24	საკმაზ-სანელებლები	0.4
25	წიწაკა	0.3
26	მდოგვის ფხვნილი	0.3
27	ძმარი	5
28	ტომატ-პასტა	10
29	საწებელი	10
30	კარტოფილი	500
31	კომბოსტო	100
32	ჭარხალი	50
33	სტაფილო	50
34	ხახვი	50
35	ნიორი	5
36	კიტრი, პამიდორი	40
37	ბადრიჯანი,	35
38	მწვანილი სხვადასხვა	20
39	ხილი სხვადასხვა	150
40	ხილფაფა ან ჯემი	5
41	გამაგრებელი სასმელები	200

შენიშვნა:

1. მოცემული ნორმით სახელმწიფოს ხარჯზე უნდა იქნან უზრუნველყოფილნი:

ა) სამხედრო მოსამსახურეები, (მათ შორის კურსანტები, მსმენელები), გარდა იმ პირებისა, რომლებიც იღებენ სურსათს სხვა ნორმით ან ფულად ანაზღაურებას კვების ღირებულების ჩათვლით ეროვნული ან სხვა ქვეყნის ვალუტით;

ბ) სამოქალაქო პირები, რომლებიც იღებენ მონაწილეობას შტაბის ან ჯარების მიმდინარე მეცადინეობებში;

გ) ნებისმიერი რანგის სამხედრო მოსამსახურეები და სამოქალაქო პირები სამტაბო სასწავლო და სხვა სახის გასვლით შეკრებებზე;

დ) სამხედრო სავალდებულო სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც რეზერვში არიან დათხოვნილი საცხოვრებელ ადგილამდე მგზავრობისას;

ე) სამხედრო ვალდებულები, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების სტუდენტები, რეზერვისტები, კურსანტები, მსმენელები, რომლებიც სამხედრო მომზადების გავლისას გამოძახებული არიან შეკრებაზე და არ იღებენ სურსათს სხვა ნორმით შეკრების (სტაჟირების) პერიოდში, აგრეთვე მგზავრობისას შეკრებაზე ჩასასვლელად და უკან დასაბრუნებლად;

ვ) სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც იმყოფებიან ჰაუპტვახტში.

2. მოცემულ ნორმასთან დამატებით უნდა გაიცეს ერთ ადამიანზე:

ა) 100 გ. ხორცი და 20 გ. ყველი (ხმელი) – ოფიცერთა, კაპრალთა და სერჟანტთა შემადგენლობაზე, რომლებიც მუდმივად მუშაობენ აეროდრომებზე, პოლიგონებზე, უშუალოდ საფრენი აპარატების მომსახურებაზე, ტექნიკურ და სასტარტო პოზიციებზე და უზრუნველყოფენ მათ ფრენას. აღნიშნული თანამდებობების ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრი;

ბ) 150 გრამი პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან, 100 გ. რძე, 50 გ. შებოლილი ძეხვეული, 10 გ. შაქარი და 1 გ. ჩაი – სამხედრო სავალდებულო სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეებზე, კაპრალთა და სერჟანტთა შემადგენლობაზე, რომლებიც მუდმივად ან დროებით გადიან სამხედრო სამსახურს ზღვის დონიდან 1500 მ და ზევით ადგილებში და სამხედრო საჰაერო ქვედანაყოფების სამხედრო მოსამსახურეებზე, მძიმე კლიმატური პირობების ზღვის დონიდან 1000-1500 მეტრზე და დაუსახლებელ ადგილებში, ამავე ადგილებში შეკრებაზე გამომსახებულ სამხედრო ვალდებულებზე და მსმენელებზე; (23.09.2010 N 645)

გ) 50 გ. ხორცი და 10 გ. კარაქი – სამხედრო მოსამსახურეებზე, რომელთა რეალური სამსახური დაკავშირებულია პარაშუტით ხტომასთან;

დ) 50 გ. ხორცი, 20 გ. კარაქი, 100 გ. რძე, სამი კვერცხი კვირაში, 15 გ. ყველი – სამხედრო მოსამსახურეებზე, რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია ორგანიზმზე მაიონიზირებელი გამოსხივების მოქმედებასთან და მომწამვლელი კომპონენტების შემცველ საწვავთან. გარდა აღნიშნულისა, მაიონიზირებელ გარემოში მომუშავე სამხედრო პირებზე დამატებით გაიცემა 100 გ. ახალი ხილი. აღნიშნული თანამდებობების ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრი.

ე) დამატებით ეძლევათ 100 გ. ხორცი 20 გ. კარაქი და 25 გ. შაქარი – სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებიც დაცვის, თავდაცვისა და გასაცვილებლად სამხედრო და სპეციალური ტვირთების გადატანის დროს დანიშნულები არიან ყარაულში (განწყესში).

ვ) 100 გ. ხორცი, 20 გ. კარაქი 100 გ. რძე და 10 გ. ყველი (ხმელი)- სარიტუალო სამსახურის მოსამსახურეებს, საზეიმო მიღება-გაცილების დღეებში.

ზ) 20გ. ბურღულეული, 100გ. ხორცი, 50გ. ძეხვეული (ნახევრადშებოლილი), 30გ. თევზი (უთავო, გამოშიგნული), 10გ. კარაქი, 200გ. მაწონი, 50გ. რძე, 80გ. არაჟანი, 70გ. ხაჭო, 20გ. ყველი, 4ც. კვერცხი (კვირაში), 10გ. შაქარი, 100გ. კარტოფილი, 20გ. კომბოსტო, 10გ. ჭარხალი, 10გ. სტაფილო, 10გ. ხახვი, 5გ. ნიორი, 10გ. კიტრი და პომიდორი, 15გ. ბადრიჯანი, 15გ. მწვანილი სხვადასხვა, 150გ. ხილი სხვადასხვა, 35გ. ჯემი, 20გ. თაფლი, 100გ. გამაგრებელი სასმელები – სპეცდანიშნულების ქვედანაყოფების სამხედრო მოსამსახურეებს.

თ) 100გ. პური, 20გ. შაქარი, 1გ. ჩაი – სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებიც დანიშნულები არიან ყარაულში (განწყესში);

ი) ქალაქის ხელსახოცი – 3ც. დღეში.

მფრინავთა სასურსათო იჯრა საყაზარმე კვების პირობებში ნორმა N 2

N	სურსათის დასახელება	დღიური ნორმა
		ბრუტო, გ.
1	პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან	600
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	10
3	ბურღულეული სხვადასხვა (მათ შორის	60

	პარკოსნები)	
4	ბრინჯი	50
5	მაკარონის ნაწარმი	30
6	ხორცი	250
7	ძებვეული (ნახევრად შებოლილი)	20
8	თევზი	120
9	მარგარინი და სხვა ცხიმი	20
10	მცენარეული ზეთი	20
11	კარაქი	30
12	რძე	200
13	არაჟანი	20
14	ხაჭო	30
15	ყველი	30
16	მაიონეზი	10
17	კვერცხი (კვირაში)	7
18	შაქარი	70
19	შოკოლადი	10
20	მარილი	20
21	ჩაი	2
22	ყავა ნატურალური	2
23	დაფნის ფოთოლი	0.3
24	საკაზმ-სანელეზლები	0.4
25	აჯიკა	5
26	წიწაკა	0.3
27	მდოგვის ფხვნილი	0.3
28	ძმარი	5
29	ტომატ-პასტა	10
30	საწებელი	10
31	საფუარი,	0.2
32	კარტოფილი	500
33	კომბოსტო	100
34	ჭარხალი	40
35	სტაფილო	40
36	ხახვი	50
37	ნიორი	5
38	კიტრი, პამიდორი	40
39	ბადრიჯანი	50
40	მწვანელი სხვადასხვა	20
41	ხილი	150
42	ხილფაფა ან ჯემი	10
43	გამაგრებელი სასმელი	200

შენიშვნა:

1. მოცემული ნორმით სახელმწიფოს ხარჯზე უნდა იქნას უზრუნველყოფილი:

ა) საფრენოსნო შემადგენლობის საფრენი აპარატების სამტატო განრიგში

შემაჯავლი სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის დუბლიორები;

ბ) საფრენოსნო შემადგენლობის სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც შედიან საფრენი აპარატების საშტატო განრიგში, მაგრამ არ ასრულებენ ფრენებს საბრძოლო და სასწავლო გეგმით, საბრძოლო მორიგეობას და საავიაციო ტექნიკისა და ქონების გამოცდას ჰაერში, რომლებსაც განსაზღვრული აქვთ ფრენის საათების ნორმა არანაკლები შესაბამისი ტიპის საფრენი აპარატების შტატის ეკიპაჟისთვის დადგენილ ნორმაზე.

აღნიშნული სამხედრო მოსამსახურეები, რომელთაც შესაბამისი ტიპის საფრენი აპარატების საშტატო ეკიპაჟისთვის ფრენის ნორმაზე ნაკლები აქვთ ნაფრენი, მოცემული ნორმით უზრუნველყოფილი იქნან მხოლოდ ფრენის დღეებში;

გ) მფრინავებისა და შტურმანების მოსამზადებელი სამხედრო-სასწავლო დაწესებულებების კურსანტები სასწავლო გეგმის შესაბამისად, პრაქტიკული ფრენის დაწყების დღიდან;

დ) ცვალებადი საფრენი შემადგენლობა საავიაციო ნაწილებში, სამხედრო-სასწავლო დაწესებულებებში, კურსებზე და ცენტრებში გადამზადებისა და სწავლების პერიოდში;

ე) სამხედრო აკადემიის მსმენელები და ადიუნკტები მფრინავი შემადგენლობიდან, ფრენის პრაქტიკისა და სტაჟირების გავლის პერიოდში დღიდან ფრენის დაწყებიდან დამთავრებამდე;

ვ) სამხედრო მოსამსახურეები და სამოქალაქო პირები, რომლებიც არ მიეკუთვნებიან საფრენოსნო შემადგენლობას, მაგრამ მონაწილეობენ საფრენი აპარატების გაფრენაში საბრძოლო და სასწავლო მომზადებისას, ჰაერში საავიაციო ტექნიკისა და ქონების გამოცდისას; საავიაციო ნაწილების ინჟინრები და ტექნიკოსები; სამეცნიერო-საცდელი და კვლევითი დაწესებულებების (პოლიგონების), საფრენი შემადგენლობის გადამზადებისა და საბრძოლო გამოყენების ცენტრების და სხვა სამხედრო სპეციალისტები, რომლებიც არ შედიან საცდელი აპარატების განრიგში, მაგრამ მონაწილეობენ ფრენებში როგორც ბორტინჟინრები (ტექნიკოსები), ინსტრუქტორები, გამომცდელები ან მკვლევარები; საკატაპულტე მოწყობილობების გამომცდელი ინსპექტორები, ინსტრუქტორები და პარაშუტისტები, პარაშუტის გამომცდელი ინსტრუქტორები, საჰაერო მსროლელები ფრენის დღეებში (პარაშუტიდან ხტომების განხორციელების დღეებში);

ზ) სამხედრო ვალდებულები სამხედრო მომზადების შემსწავლელი სტუდენტები, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულების კურსანტები შეკრების (სტაჟირების) დროს და საფრენ აპარატებზე ფრენისას პრაქტიკული ფრენების დაწყების დღიდან შეკრების (სტაჟირების) დამთავრებამდე.

2. მოცემულ ნორმასთან დამატებით უნდა გაიცეს ერთ ადამიანზე 15 გ. შოკოლადი, 200 გ. ხილი ან 200 გ. ხილ-კენკრის წვენი და 50 გ. ხილის კომპოტი;

ა) შენიშვნის პირველი პუნქტის „ა“, „ბ“, „გ“, „დ“, „ე“, ქვეპუნქტებით მითითებულ კონტიგენტებზე, რომლებიც ასრულებენ ფრენებს რეაქტიულ, ტურბორეაქტიულ და ტურბოხრაჩუნულ თვითმფრინავებზე;

ბ) საფრენოსნო შემადგენლობის სამხედრო მოსამსახურეებზე, რომლებიც

შედიან სანაოსნო ვერტმფრენების ეკიპაჟის საშტატო განრიგში საქართველოს ტერიტორიული წყლების საზღვრებს გარეთ გემზე ყოფნის პერიოდში.

გ) ქალაქის ხელსახოცი – 3 ც. დღეში.

3. იმ შემთხვევაში, თუ სამხედრო ნაწილებში და ქვედანაყოფებში სადაც განთავსების პირობებისა და დასახული ამოცანების შესრულების გამო აღნიშნული ნორმით საკვების მომზადება შეუძლებელია, უნდა იქნან უზრუნველყოფილი ამ სამხედრო ნაწილებისა და ქვედანაყოფებისათვის განკუთვნილი სურსათის ნორმით და დამატებით უნდა მიეცეთ ერთ ადამიანზე:

50 გ. ნამცხვარი, 125 გ ხორცი, 20 გ. კარაქი, 100 გ. ძროხის რძე 20 გ. შესქელებული რძე შაქრით, 3 ცალი კვერცხი (კვირაში), 10 გ. შაქარი 1 გ. ჩაი.

მეზღვაურთა სასურსათო იჯრა საყაზარმე კვების პირობებში ნორმა N 3

N	სურსათის დასახელება	დღიური ნორმა ბრუტო გ.
1	პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისგან	640
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	10
3	ბურღულეული (მათ შორის პარკოსნები)	50
4	ბრინჯი	30
5	მაკარონის ნაწარმი	40
6	ხორცი	250
7	თევზი	110
8	მარგარინი და სხვა ცხიმი	15
9	მცენარეული ზეთი	20
10	კარაქი	30
11	რძე	150
12	არაჟანი	20
13	ხაჭო	30
14	ყველი	30
15	მაიონეზი	15
16	კვერცხი (კვირაში)	3
17	შაქარი	60
18	მარილი	20
19	ჩაი	1
20	ყავა	0.8
21	კაკაო	0.5
22	დაფნის ფოთოლი	0.3
23	საკმაზ-სანელებლები	0.4
24	აჯიკა	5
25	წიწკა	03
26	მდოგვის ფხვნილი	0.3
27	ძმარი	5

28	ტომატ-პასტა	15
29	საწებელი	10
30	კარტოფილი	500
31	კომბოსტო	100
32	ჭარხალი	40
33	სტაფილო	40
34	ხახვი	60
35	ნიორი	5
36	კიტრი, პომიდორი	40
37	ბადრიჯანი	20
38	მწვანილი სხვადასხვა	20
39	ხილი	150
40	ხილფაფა ან ჯემი	5
41	გამაგრილებელი სასმელები	200

შენიშვნა:

1. მოცემული ნორმით სახელმწიფოს ხარჯზე უნდა იქნან უზრუნველყოფილნი (გარდა იმ პირებისა, რომლებიც სურსათს იღებენ სხვა ნორმებით):

ა) წყალზედა გემებზე, უზრუნველყოფის ხომალდებსა და საზღვაო ქვეითთა ქვედანაყოფში მოსამსახურე მატროსები, კაპრალები, სერჟანტები და მიჩმანები.

ბ) მატროსები, კაპრალები, სერჟანტები და მიჩმანები, რომლებიც გადიან სამსახურს ხმელეთზე საზღვაო ნაწილებში, სასწავლო ცენტრებში, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სკოლებსა და რაზმებში;

გ) ოფიცრების შემადგენლობა, რომლებიც მსახურობს წყალზედა და უზრუნველყოფის გემებზე, ხომალდთა გაერთიანებისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის უზრუნველყოფის ხომალდებზე (მათ შორის მშენებარე, შესაკეთებელ და კონსერვაციაში მყოფ გემებზე), აგრეთვე გადიან მზადებას სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სასწავლო ცენტრებში;

დ) სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც არ შედიან წყალზედა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის უზრუნველყოფის გემების სამტატო განრიგში ლაშქრობაში მონაწილეობის პერიოდში, სტაჟირებისას (მათ შორის პრაქტიკებისა და სტაჟირების ხელმძღვანელები), სამოძრაო გამოცდების ჩატარებისას, შეკეთების წარმოებისას, შეიარაღებისა და საბრძოლო ტექნიკის დაყენებისას (მონტაჟის დროს) ზემოაღნიშნულ გემებსა და ხომალდებზე გამოცხადების დღიდან.

გემის სალაშქროდ გასვლის წინ, როდესაც ტარდება მოსამზადებელი სამუშაოები ზღვაში გასვლისათვის, ოფიცერთა შემადგენლობას, რომელიც გადის პრაქტიკას, სტაჟირებას (მათ შორის პრაქტიკისა და სტაჟირების ხელმძღვანელები), შესაძლებელია მიეცეს აღნიშნული ნორმა იმ შემთხვევაში, როცა ის განთავსებულია გემის პირად შემადგენლობასთან ერთად, ცხოვრობს გემის შინაგანაწესით და იღებს მონაწილეობას პირადი შემადგენლობის საბრძოლო მომზადების მეცადინეობებში;

ე) საზღვაო-ქვეითი ჯარის ოფიცერთა შემადგენლობა და სპეციალური საცურაო მოწყობილობებით აღჭურვილი ჯავშნიანი სატანკო ტექნიკის ეკიპაჟის სამხედრო მოსამსახურეები ზღვაში გასვლის დღეებში (მეცადინეობები, სწავლება);

ვ) ჰიდროგრაფიული ექსპედიციის, რაზმების, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის პარტიების სამხედრო მოსამსახურეები ჰიდროგრაფიული სამუშაოების შესრულებისას ზღვაში და ნაპირზე;

ზ) სამხედრო მოსამსახურეები, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სამოქალაქო პირები, რომელიც მონაწილეობენ წყალზედა და უზრუნველყოფის ხომალდების გადაყვანის ექსპედიციებში გარე საზღვაო გზებით ერთი საზღვაო აუზიდან მეორეში გზაში ყოფნის პერიოდში;

თ) სამხედრო-საზღვაო ფლოტის უზრუნველყოფის ხომალდების საშტატო ეკიპაჟის სამოქალაქო პირები;

ი) მცურავი სახელოსნოების საშტატო სამოქალაქო პირები, მარაგის შემნახველი გემების, ელექტროსადგურებისა და სამხედრო ფლოტის უზრუნველყოფის მსგავსი ხომალდების სამოქალაქო პირები ამ ხომალდების ნაპირიდან მოშორებისას, ცურვისას ან საბაზო გამანაწილებელ პუნქტებში (იმ პირობით, რომ სამოქალაქო პირები არიან გემზე), კაპიტან-დამრიგებლები, მექანიკოს-დამრიგებლები და უზრუნველყოფის ხომალდების ჯგუფების ლოცმანები, რომლებიც არ შედიან ამ ხომალდების ეკიპაჟის შემადგენლობაში, გემზე სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, აგრეთვე სამოქალაქო პირები წყალზედა და უზრუნველყოფის გემებზე ცურვის პერიოდში, ოკეანეებში და ზღვებში გამოკვლევების შესრულებისას საქართველოს ტერიტორიული წყლების საზღვრებს გარეთ ბაზიდან ან პორტიდან გასვლის დღიდან;

კ) სამხედრო ვალდებულები და სამხედრო მომზადების შემსწავლელი სტუდენტები, კურსანტები, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების მოსწავლეები, რომლებიც გამოძახებული არიან შეკრებაზე (სტაჟირებაზე) შეკრების მოსამსახურეები უზრუნველყოფილნი არიან სურსათით ამ ნორმის მიხედვით;

ლ) ის პირები, რომელთაც უბედურება შეემთხვათ ზღვაში ან აყვანილი არიან გემზე, რომლის ეკიპაჟი უზრუნველყოფილია სურსათით მოცემული ნორმის მიხედვით პორტში ან ბაზაზე მიყვანამდე.

2. მოცემულ ნორმასთან დამატებით უნდა გაიცეს ერთ ადამიანზე:

ა) 50 გ. ნახევრად შებოლილი ძეხვი, ან 50გ. შებოლილი ხორცი, 30 გ. შესქელებული რძე შაქრით, 5 გ. ნატურალური ყავა, 200 გ. ახალი ხილი, 2 გ. ხილ-კენკრის ექსტრაქტი და 20 გ. ნამცხვარი – წყალზედა და უზრუნველყოფის ხომალდების პირად შემადგენლობაზე საქართველოს ტერიტორიული წყლების საზღვრებს გარეთ ცურვის პერიოდში (უცხოური სახელმწიფოების პორტებში ყოფნისას) ბაზიდან ან პორტიდან გასვლის დღიდან, აგრეთვე წყალზედა და უზრუნველყოფის ხომალდების გარე საზღვაო გზებით გადაყვანისას ექსპედიციაში მონაწილე პირად შემადგენლობაზე (ერთი საზღვაო აუზიდან მეორეში) გზაში

ყოფნის პერიოდში;

ბ) 50 გ. თევზის კონსერვი, 20 გ. კარაქი და 20 გ. ნამცხვარი – ოფიცერთა შემადგენლობაზე და სამხედრო ვალდებულებზე, რომლებიც იმყოფებიან რეზერვის შემადგენლობის სამხედრო აღრიცხვაზე, გამომდახებულნი არიან შეკრებაზე, გარდა „ა“ ქვეპუნქტში ჩამოთვლილი სამხედრო ვალდებულებისა და ოფიცერთა შემადგენლობისა;

გ) 150 გ. გალეტი I ხარისხის ხორბლის ფქვილიდან, 200 გ. ხორცის კონსერვი, 30 გ. შაქარი, 1 გ. ჩაი და 100 გ. შოკოლადი – ბაზიდან ზღვაში 4 საათი და მეტი ხნით სარაკეტო, საჰაერო ბალიშიან და სატორპედო კატერების სამხედრო მოსამსახურეებზე, მათ შორის მათზეც, ვინც არ შედის ეკიპაჟის სამტატო განრიგში, სპეციალური საცურაო საშუალებებით აღჭურვილი ტექნიკის პირად შემადგენლობაში.

მითითებული პროდუქტები უნდა გაიცეს დაკომპლექტებული სახით ნაწილის (შენაერთის) მეთაურის ბრძანების საფუძველზე, რომელშიც პერსონალურად თითოეულ ცალკეულ შემთხვევაში განცხადებულია ზღვაში გამსვლელი ეკიპაჟის რაოდენობრივი შემადგენლობა;

დ) 100 გ. ხორცი, 20 გ. კარაქი, 40 გ. შესქელებული რძე შაქრით, 15 გ. ყველი, 5 გ. ყავა ან კაკაო (ფხვნილი) – მცვინთავეებს და იმ პირებს, რომლებიც ასრულებენ ყვინთვებს წყალქვეშ საკომპრესიო კამერაში (საყვინთო ბაროკამერა) იმყოფებიან პირადად წნევის ქვეშ და იღებენ მონაწილეობას სამუშაოების შესრულებაში;

ე) 55 გ. ხორცი ან 30 გ. პაშტეტის კონსერვი, 100 გ. ძროხის რძე, 15 გ. ყველი და 3 კვერცხი – კვირაში სამხედრო მოსამსახურეებზე, რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია ორგანიზმზე მაიონიზირებელი გამოსხივების მოქმედებასთან და მომწამვლელი კომპონენტების შემცველ საწვავთან. აღნიშნული თანამდებობების ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრი;

ვ) 100 გ. რძე და 10 გ. შაქარი – სამტატო სამხედრო ორკესტრების მუსიკოს-აღსაზრდელებზე.

ზ) ქაღალდის ხელსახოცი – 3 ც. დღეში.

3. გემის ზღვაში ყოფნის დროდ ითვლება დრო გასვლისას კედლიდან (პირსიდან) მოშორების მომენტიდან დაბრუნებისას კედელთან (პირსთან) შეხების მომენტამდე. დრო, დახარჯული ხომალდის ბაზაში გადაადგილებაზე, რაც დაკავშირებულია სალაშქრო მზადებასთან, ტექნიკის, იარაღისა და პირადი შემადგენლობის მიღებასთან, ხომალდის ზღვაში ყოფნის ვადებში არ შედის.

სამკურნალო სასურსათო იჯრა ნორმა N 4

N	სურსათის დასახელება	დღიური ნორმა
		ბრუტო, გ.
1	პური I ხარისხის ფქვილიდან	250

2	ჭვავის პური	200
3	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	10
4	სხვა ბურღულეული (მათ შორის პარკოსნები)	50
5	ბრინჯი	30
6	მაკარონის ნაწარმი	30
7	ხორცი	200
8	ფრინველის ხორცი	70
9	თევზი	100
10	მცენარეული ზეთი	20
11	კარაქი	20
12	რძე	200
13	არაჟანი	20
14	ხაჭო	20
15	ყველი	20
16	კვერცხი (კვირაში)	4
17	შაქარი	80
18	მარილი	15
19	ჩაი	2
20	ძმარი	2.5
21	ტომატ-პასტა	10
22	კარტოფილი	500
23	კომბოსტო	120
24	ჭარხალი	40
25	სტაფილო	50
26	ხახვი	50
27	ბოსტნეული სხვადასხვა	100
28	მწვანილი ჩირი	20
29	ხილი (კენკრა)	100
30	ხილფაფა ან ჯემი	10
31	ხილის წვენი	100

შენიშვნა:

1. მოცემული ნორმით სახელმწიფოს ხარჯზე უნდა იქნან უზრუნველყოფილნი:

ა) ავადმყოფები, რომლებიც იმყოფებიან სამკურნალოდ ან გამოსაკვლევად საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამხედრო-სამედიცინო დაწესებულებებში (სამხედრო ჰოსპიტლებში, კლინიკებში, სტაციონარებში და სხვა სამედიცინო დაწესებულებებში), სამედიცინო ბატალიონებში, ასეულებში, რაზმებში, ლაზარეთებში (იზოლატორებში);

2. მოცემულ ნორმასთან დამატებით უნდა გაიცეს ერთ ადამიანზე:

ა) 50 გ. ხორცი, 50 გ. პამტეტის კონსერვი, 30 გ. თევზი, 10 გ. არაჟანი, 120გ ხაჭო, 20 გ. ყველი (ხმელი), 150 გ. ხილ-კენკრის კომპოტი (კონსერვი) – ავადმყოფებზე ორგანიზმის დამწვრობით და სხივური დაზიანებით;

ბ) 45 გ. ხორცი, 200 გ. ძროხის რძე, 50 გ. ხაჭო, 1 გ. კაკაო (ფხვნილი), 15 გ.

ბოსტნეულის კონსერვი, 10 გ. ჩირი, 50 გ. ხილ-კენკრის კომპოტი (კონსერვი) – საფრენოსნო შემადგენლობის სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც იმყოფებიან სამკურნალოდ ან გამოსაკვლევად.

3. თირკმელებით დაავადებული ავადმყოფები, რომლებიც მკურნალობენ სამხედრო სამედიცინო დაწესებულებებში, გარდა მეორე პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში ჩამოთვლილი ავადმყოფებისა, უზრუნველყოფილ იქნან კვებით (ერთ ავადმყოფზე დღე-ღამეში) პროდუქტების შემდეგი ნაკრებით:

300 გ. ხორბლის პური I ხარისხის ფქვილიდან, 100 გ. ბურღულეული და მაკარონის ნაწარმი, 700 გ. კარტოფილი, 300 გ. ბოსტნეული, 375 გ. ახალი ხილი, 100 გ. ჩირი, 25 გ. ხილ-კენკრის წვენები, 100 გ. შაქარი, 1 გ. ჩაი, 100 გ. თევზი, 100 გ. ხაჭო, 400 გ. ძროხის რძე, 35 გ. არაჟანი, 60 გ. ძროხის რძის კარაქი, 50 გ. მცენარეული ცხიმი, 1 ცალი კვერცხი.

4. ტუბერკულოზით და პნევმოკონიოზით დაავადებული ავადმყოფები, რომლებიც მკურნალობენ სამხედრო-სამედიცინო დაწესებულებებში, გარდა მეორე პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში ჩამოთვლილი ავადმყოფებისა უზრუნველყოფილ იქნან კვებით (ერთ ავადმყოფზე დღე-ღამეში) პროდუქტების შემდეგი ნაკრებით:

ა) 150 გ. პური ჭვავისა და I ხარისხის ფქვილის ნარევიდან, 300 გ. თეთრი პური პირველი ხარისხის ხორბლის ფქვილიდან, 75 გ. ხორბლის I ხარისხის ფქვილი, 10 გ. კარტოფილის სახამებელი, 75 გ. ბურღულეული და მაკარონის ნაწარმი, 400 გ. კარტოფილი, 500 გ. ბოსტნეული და მწვანელი, 200 გ. ახალი ხილი, 30 გ. ჩირი, 100 გ. შაქარი და საკონდიტრო ნაწარმი, 2 გ. კაკაო (ფხვნილი), 1 გ. ჩაი, 100 გ. ხორცი ან ფრინველის ხორცი, 100 გ. თევზი, 5 გ. ქაშაყი, 5 გ. ორაგულის მარცვლოვანი ხიზილალა, 500 გ. ძროხის რძე, 70 გ. ხაჭო, 30 გ. არაჟანი, 15 გ. ყველი, 60 გ. ძროხის რძის კარაქი, 25 გ. მცენარეული ცხიმი, 2 ცალი კვერცხი, 1 გ. მარილი და სანელებლები.

ბ) ტუბერკულოზით და პნევმოკონიოზით დაავადებულთა კვება უნდა წარიმართოს მკურნალი ექიმების მიერ დანიშნული ინდივიდუალური დიეტის მიხედვით, პროდუქტების შესაბამისი ნაკრებით, გამომდინარე იჯრის საერთო ღირებულებიდან. პროდუქტების შეცვლა უნდა მოხდეს ჩანაცვლების ნორმების მიხედვით.

5. სამხედრო მოსამსახურეებისათვის, რომლებიც მკურნალობენ სამხედრო-სამედიცინო დაწესებულებებში ჭრილობების, კონტუზიების, დასახიჩრებებისა და სხვა დაავადებების გამო, რომლებიც მათ მიიღეს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, ნებადართულია ნორმის ზევით დამატებითი პროდუქტების მიცემა სამკურნალო იჯრის ღირებულების 25%-ის ოდენობით.

6. პროდუქტების შეცვლა სამკურნალო იჯრის ნორმებში უნდა მოხდეს ავადმყოფისათვის დანიშნული დიეტის შესაბამისად ჩანაცვლების ნორმების მიხედვით.

7. ამბულატორიულად კუჭის წვენის კლინიკური ანალიზების ჩასატარებლად, სამხედრო ჰოსპიტლებისა და ლაზარეთების ერთ გამოსაკვლევ ავადმყოფებზე ნებადართულია გაიცეს 100 გ. I ან II ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან გამომცხვარი თეთრი პური.

8. დონორებს სისხლის ჩაბარების დღეს დამატებით უნდა მიეცეს: 250 გ. პური ხორბლის I ხარისხის ფქვილისაგან, 10 გ. ფქვილი ხორბლის II ხარისხის, 25 გ. ბურღულეული სხვადასხვა, 20 გ. მაკარონის ნაწარმი, 200გ. ხორცი, 30 გ. თევზი (დამარილებული ქაშაყი), 20 გ. კარაქი, 200 პროხის რძე, 30 გ. ყველი, 15 გ. ზეთი, 35 გ. შაქარი, 0.3 გ. ჩაი, 4 გ. კაკაო, 15 გ. შოკოლადი, 200 გ. კარტოფილი, 100 გ. კომბოსტო. 30 გ. ჭარხალი. 50 გ. სტაფილო, 20 გ. ხახვი, 400 გ. ხილი.

**საერთო საჯარისო მშრალი სასურსათო იჯრა
ნორმა N 5**

ცხრილი N1

ძირითადი პროდუქტების დასახელება

N	პროდუქტის დასახელება	ზომის ერთ.	რაოდენობა ერთ ს./მ-ზე დღე-ღამეში
1	გალეტი I ხარისხის ხორბლის ფქვილის *	გ	300-400
2	ხორცის კონსერვები ასორტიმენტში	გ	325-340
3	ხორც-მცენარეული კონსერვები ასორტიმენტში	გ	500-680
4	შაქარი – რაფინადი, საგზაო	გ	70
5	ჩაი	გ	3

ცხრილი N2

დამატებითი პროდუქტებისა და სხვა ნივთების დასახელება

N	პროდუქტის დასახელება (ნივთების)	ზომის ერთ.	რაოდენობა ერთ ს./მ-ზე დღე-ღამეში
1	ყავა ხსნადი. შაქრით	გ	20
2	ხილფაფა (ჯემი)	გ	30
3	მდნარი ყველი	გ	30
4	კარამელი	გ	30
5	კონცეტრანტი სასმელის მოსამზადებლად	გ	25
6	მშრალი რძის სასმელი კაკაოთი	გ	30
7	ჩირი ხილის	გ	20
8	გოზინაყი ან შოკოლადის ნაწარმი	გ	50
9	პირველი თავი კერძის კონცენტრანტი	გ	20
10	ჩურცხელა	გ	100
11	ხაღვა	გ	50
12	საკონდიტრო ნაწარმი (კექსი)	გ	50
13	პორტატული გამათბობელი	ც	1

14	ასანთის კოლოფი	ც	1
15	კონსერვის გასახსნელი	ც	1
16	ქაღალდის ხელსახოცი	ც	3
17	ჰიგიენური ხელსახოცი	ც	3
18	წყლის გასაუვნებელი საშუალება	ც	1
19	პლასტმასის კოვზი (ჩანგალი)	კომ	1
20	კბილების საწმენდი ჩხირი	ც	3
21	საღეჭი რეზინა	ც	3

შენიშვნა:

1. საერთო საჯარისო მშრალი იჯრით პირადი შემადგენლობა უზრუნველყოფილ უნდა იქნას იმ შემთხვევებში, როდესაც შეუძლებელია ძირითადი იჯრის პროდუქტებიდან ცხელი კერძის მომზადება. ამასთან მშრალი იჯრით კვების ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 3 დღე-ღამეს (განსაკუთრებულ შემთხვევაში არა უმეტეს 7 დღე-ღამისა).

2. მშრალი ულუფის კალორიულობა უნდა შეესაბამებოდეს 3500-4300 კკალორიას.

3. ცხრილი N1 აღნიშნული პროდუქტები მშრალი ულუფის დაკომპლექტებისას უცვლელია, ხოლო რაოდენობა განისაზღვრება დაფასოების მიხედვით, კალორაჟის დაცვით.

4. მშრალი ულუფის დაკომპლექტებისას ცხრილ N1-ში ჩამოთვლილი ძირითად პროდუქტებს, საჭიროების გათვალისწინებით, შერჩევით დაემატოს ცხრილი N2-ით განსაზღვრული პროდუქტები (ნივთები). ცხრილი N2-ის გამოყენებით შესაძლებელია სხვადასხვა ვარიანტის მშრალი ულუფის დაკომპლექტება.

5. კვების პროდუქტების შეცვლისას გამოიყენება ერთი პროდუქტის მეორე პროდუქტით შეცვლის ნორმები. (23.09.2010 N 645)

* საერთო საჯარისო მშრალი ულუფის გალეტის გარეშე დაკომპლექტებისას უშუალოდ სამხედრო ნაწილში დასაშვებია 300-400 გ. გალეტის ნაცვლად გაიცეს 750 გ. თეთრი პური I ხარისხის ფქვილისგან.

ერთი პროდუქტის სხვა პროდუქტებით შეცვლის ნორმები

პუნქტის N	პროდუქტის დასახელება	რაოდენობა (გ)		გარდა ამისა შეიცვალოს პუნქტის ნომრით
		შესაცვლელი პროდუქტი	ჩანაცვლადი პროდუქტი	
1	პური თეთრი I ხარისხის ხორბლის ფქვილისგან შეიცვალოს:	100		

	- ორცხოზილათი, ხორბლის I ხარისხის ფქვილისაგან;		65	
	- ფქვილით, ხორბლის I ხარისხის;		75	
	- გალუტებით, I ხარისხის ფქვილისაგან;		65	
	- ფქვილით, ხორბლის უმაღლესი ხარისხის;		65	
	- გალუტებით, ცხიმის შემცველობით;		35	
	- ვაფლით;		55	
	- პურის ბატონით, ხორბლის I ხარისხის ფქვილისაგან;		95	
	- ჭვავის პურით		110	
	- პურით, უმაღლესი ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან;		85	
	- პურით, II ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან;		105	
	- ხანგრძლივი შენახვის კონსერვირებული პურით		105	
2	- ხორბლის ფქვილი I ხარისხის შეიცვალოს	100		
	- ბრინჯით;		100	3
	- მაკარონის ნაწარმით		100	3
	- მანანის ბურღულით;		100	3
	- ფქვილით, ხორბლის უმაღლესი ხარისხის;		85	
3	ბურღულის სხვადასხვა (პარკოსნები) შეიცვალოს:	100		
	- ბრინჯით;		100	2
	- მაკარონის ნაწარმით;		100	2
	- ბურღულისა და ბოსტნეულის კონცენტრატებით;		100	2
	- ფქვილით, ხორბლის II ხარისხის;		100	
	- კარტოფილით;		500	4
	- ახალი ბოსტნეულით;		500	4
	- დამწნილებული ბოსტნეულით;		500	4
	- გამხმარი ბოსტნეულითა და კარტოფილით მშრალი (ფხვ) პიურეთი;		100	
	- ნატურალური, დამწნილებული და პასტერიზებული ბოსტნეულისა და ბურღულის კონსერვებით (თხევადი შიგთავსის ჩათვლით);		500	4
	- ბოსტნეულის უხორცო		375	8;16

	კონსერვებით პირველი თავის კერძებისთვის;			
	- შესაკაზმი ბოსტნეულის კონსერვებით;		250	
	- ბოსტნეულის სასაუზმე კონსერვებით;		375	
	- ბურღულეულისა და ბოსტნეულის - კარტოფილისა და ბოსტნეულის; გარნირებით;		500	
	- ბურღულეულისა და პარკოსნების;		300	
	- მაკარონის ნაწარმით (სწრაფი მომზადები)		100	
	- კონცენტრატებით, რომლებიც არ საჭიროებენ მოხარშვას. ბრიკეტირებული კონცენტრატებით;		100	
	- სადილის პირველი თავი კერძების კონცენტრატებით;		100	
4	კარტოფილი, ნედლი ბოსტნეული, დამწნილებული და დამარილებული ბოსტნეული შეიცვალოს	100		3
	- ხახვით*		50	
	- მწვანე ხახვით*		100	
	- ნივრით*		25	
5	საფუარი ჩვეულებრივი შეიცვალოს:	100		
	- მშრალი საფუარით (გრანულირებული)		40	
6	ხორცი: – საქონლის, ღორის, ცხვრის შეიცვალოს:	100		
	- ძვლიანი ხორცის ბლოკებით;		100	
	- უძვლო ხორცის ბლოკებით;		80	
	- სუბპროდუქტებით (პირველი კატეგორიის) მათ შორის ღვიძლით;		100	
	- სუბპროდუქტებით (მეორე კატეგორიით)		300	
	- გამოშიგნული ფრინველის ხორცით		100	
	- გამოუშიგნავი ან ნახევრად გამოშიგნული ფრინველის ხორცით		120	
	- მოხარშული ძეხვეულითა და სოსისით:		80	7

	- ხორცის და ღვიძლის პაშტეტებით;		75	
	- შებოლილი ხორცის ნაწარმით (შაშხი), რულეტი ნახევრად შებოლილი ძეხვეული)		60	7
	- ხორცის კონსერვებით სხვადასხვა;		75	
	- ფრინველის ძვლიანი ხორცის კონსერვებით;		100	8;11
	- თევზით (დამარილებული, გაყინული) უთავო;		150	8
	- თევზის კონსერვებით;		120	7;11
	- ყველით (კვეთის მაგარი, გულა);		48	11
	- ყველით (სულგუნი);		72	
	- შებოლილი ყველით;		36	
	- ქათმის კვერცხით (ცალი)		2	
7	ძეხვი უმად შებოლილი შეიცვალოს:	100		
	- მოხარშული ძეხვით;		265	6
	- ხორცის შებოლილი ნაწარმით (შაშხი, რულეტი, ძეხვი ნახევრად შებოლილი და სხვა)		200	6
	- ყველით (მაგარი კვეთის, გულა)		160	
8	თევზი უთავო, გამოწეილი (გაცივებული გაყინული ან დამარილებული) შეიცვალოს:	100		
	- დამარილებული ან შებოლილი ქაშაყით (თავით);		100	
	- დამარილებული ქაშაყით (უთავო);		85	
	- ყველა სახის თევზით (თავით);		130	
	- შებოლილი ან გამოყვანილი (გამხმარი)		75	
	- თევზის ფილეთი;		70	
	- თევზის სხვადასხვა კონსერვებით;		80	3;16
	- სასაუზმოდ განკუთვნილი ბოსტნეულის კონსერვებით.		120	
9	კარაქი ძროხის შეიცვალოს:	100		
	- კონსერვირებული სტერილიზ. კარაქით;		100	10;11
	- მშრალი კარაქის კონცენტრანტით;		70	
10	ცხოველური გადამდნარი ცხიმები, მარგარინი შეიცვალოს:	100		
	- ძროხის კარაქით**		67	

	- ზეთით;		100	
	- გადამდნარი ცხიმით.		100	
11	ძროხის რძე*** შეიცვალოს	100		16
	- რძის ფხვნილით;		15	
	- შედედებული შაქრიანი რძით;		20	
	- შედედებული უშაქრო სტერილიზებული რძით;		30	
	- კაკაოთი ან ყავა შედედებული რძითა და შაქრით;		20	
	- რძემჟავა პროდუქტებით (მაწონი);		100	
	- ნაღებით;		20	
	- არაჟნით;		20	
	- ხაჭოთი;		30	
	- ძროხის კარაქით;		5	6;7
	- ყველით (კვეთის მაგარი, გუდა);		12	6
	- ყველით (სულგუნი);		18	
	- შედედებული ნაღები შაქრით;		20	
	- ქართული ყველი (იმერული);		24	6;8
	- თევზით (გაცივებული, გაყინული, დამარილებული);		60	
12	კვერცხის ქათმის (ცალი) შეიცვალოს:	1		6;11
	- კვერცხის ფხვნილით;		15	
13	შაქარი შეიცვალოს:	100		
	- კარამელით;		50	18
	- მურაბით, ჯემით, ხილფაფით;		140	
	- თაფლით		120	
	- მარმელადით;		130	
	- საკონდიტრო ორცხოზილათი;		100	1
	- ვაფლით;		100	14
	- ხალვით;		120	
14	შოკოლადი შეიცვალოს:	100		
	- კაკაოს ფხვნილით;		150	17
	- შაქრიანი ნატურალური ყავით ან კაკაოთი შედედებულ ძესთან ერთად;		200	
	- ნატურალური ყავით;		150	17
	- თაფლით;		165	
	- ტკბილი შოკოლადის ფილეით;		160	
	- ხალვით;		150	13
	- შოკოლადის დრაჟეით;		100	
15	ტომატის პასტა შეიცვალოს;	100		
	- ტომატის პიურით;		200	

	- ტომატის სოუსით;		100	
	- საწებელათი;		200	
	- ტომატის წვენი, ახალი პომიდვრით;		500	
	- აჯიკით		50	20
16	ხილი შეიცვალს:	100		22
	- კენკრით;		100	
	- ციტრუსებით (მანდარინი ფორთოხალი);		100	
	- საზამთროთი;		300	
	- ნესვით;		200	
	- ჩირით;		20	
	- კომპოტით კონსერვის		50	
	- ხილისა და კენკრის ნატურალური წვენები		100	
	- ხილის კენკრის კონცეპტირებული წვენებით (მშრალი ნაშთის არანაკლებ 50%-იანი შემცველობით);		20	
	- ხილისა და კენკრის ექსტრაქტებით;		10	
	- მურაბით, ხილფაფით, ჯემით;		17	13;22
	- კისელის კონცენტრანტით;		30	
	- ფხვნილოვანი კონცენტრანტით სასმელისათვის;		15	22
	- პასტერიზებული ხილის კონსერვებით;		50	
17	ყავა ნატურალური შეიცვალს:	100		
	- ხსნადი ყავით;		40	
	- ყავიანი სასმელის კონცენტრანტით;		200	14
	- კაკაოს ფხვნილით;		100	18
	- პირველი ხარისხის ბაიხით ჩაით;		25	
18	ჩაი შავი, ბაიხის შეიცვალს:	100		
	- ხსნადი ჩაით;		80	17
	- ყავიანი სასმელის კონცენტრანტით;		800	
19	მდოგვის ფხვნილი შეიცვალს:	100		
	- მდოგვის საწებლით;		600	
20	საკმაზ-სანელებლები შეიცვალს:	100		15
	- აჯიკით		200	
21	ძმარი ნატურალური შეიცვალს:	100		
	ძმრის ესენციით;		5	
22	გამაგრილებელი სასმელები შეიცვალს:	100		16
	- ხილის ნატურალური წვენი.		50	

	- ხილის წვენის კონცენტრანტი		10	
23	ხორც-მცენარეული კონსერვი:	500_680		6;8
	- ხორცის კონსერვი სხვადასხვა;		325_340	
	- თევზის კონსერვი სხვადასხვა;		960_1040	
24 (2.08.2011 N 604)	მაიონეზი შეიცვალს:	100		
	- მცენარეული ზეთით.		150	

შენიშვნა:

დასაშვებია ცხრილში მოცემული პროდუქტების პირდაპირი და უკუშეცვლა, ხოლო მრავალსაფეხურადი შეცვლა აკრძალულია გენერალური შტაბის შესაბამისი სამსახურების წერილობითი ნებართვის გარეშე.

* დასაშვებია პირდაპირი შეცვლა, დაუშვებელია შეცვლა განხორციელდეს პირიქით ან მრავალ საფეხურად.

** დასაშვებია პირდაპირი შეცვლა, მხოლოდ სამკურნალო კვებისას.

*** რადგან სავაჭრო ქსელში რძის რეალიზაცია ხდება მისი მოცულობის და არა მასის მიხედვით, წინამდებარე ცხრილში 100სმ³ რძე პირობითად ჩათვლილია 100გ. რძედ.

კადეტთა სასურსათო იჯრა

ნორმა N 6 (23.09.2010 N 645)

N	სურსათის დასახელება	ზომის ერთ.	დღიური ნორმა
1	პური	გ	640
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	გ	10
3	სხვა ბურღული (მათ შორის პარკოსნები)	გ	60
4	ბრინჯი	გ	40
5	მაკარონის ნაწარმი	გ	40
6	ხორცი	გ	200
7	თევზი	გ	100
8	მარგარინი და სხვადასხვა ცხიმი	გ	10
9	მცენარეული ზეთი	გ	20
10	კარაქი	გ	20
11	რძე	გ	150
12	არაჟანი	გ	50
13	ხაჭო	გ	50
14	ყველი	გ	30
15	მაიონეზი	გ	10
16	კვერცხი (ცალი კვირაში)	გ	4
17	შაქარი	გ	60
18	მარილი	გ	20
19	ჩაი	გ	1

20	კაკაო	გ	0.5
21	დაფნის ფოთოლი	გ	0.3
22	საკაზმ-სანელებლები	გ	0.4
23	წიწაკა	გ	0.3
24	მდოგვის ფხვნილი	გ	0.3
25	ძმარი	გ	3
26	ტომტ-პასტა	გ	10
27	საწებელი	გ	5
28	კარტოფილი	გ	500
29	კომბოსტო	გ	100
30	ჭარხალი	გ	50
31	სტაფილო	გ	50
32	ხახვი	გ	50
33	ნიორი	გ	2
34	კიტრი, პამიდორი	გ	50
35	ბადრიჯანი	გ	50
36	მწვანილი სხვადასხვა	გ	200
37	ხილი სხვადასხვა	გ	200
38	ხილფაფა ან ჯემი	გ	10
39	გამაგრილებელი სასმელები	გ	300
40	თაფლი	გ	25“

რეზერვისტთა სასურსათო იჯრა (3.12.2010 N 819)

ნორმა №7

№	პროდუქტის დასახელება	დღიური ნორმა
		ბრუტო, გ.
1	პური I ხარისხის ფქვილისგან	610
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	5
3	სხვა ბურღულეული (მათ შორის, პარკოსნები)	35
4	ბრინჯი	20
5	მაკარონის ნაწარმი	30
6	ხორცი	350
7	მცენარეული ზეთი	25
8	კარაქი	40
9	რძე	50
10	ყველი	10
11	მაიონეზი	10
12	კვერცხი (ცალი კვირაში)	1,5
13	შაქარი	45
14	მარილი	15

15	ჩაი	1
16	საკმაზ-სანელებლები	0,3
17	წიწაკა	0.3
18	ძმარი	0,3
19	ტომატ-პასტა	10
20	კარტოფილი	250
21	კომბოსტო	40
22	ჭარხალი	40
23	სტაფილო	40
24	ხახვი	30
25	წიორი	5
26	მწვანილი სხვადასხვა	20
27	ხილვავა ან ჯემი	20
28	გამაგრებელი სასმელები	200

სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა სასურსათო
იჯრა №8 (3.02.2011 N 79)

N	პროდუქტის დასახელება	დღიური ნორმა
		ბრუტო, გ.
1	პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისგან	640
2	ხორბლის ფქვილი II ხარისხის	10
3	სხვა ბურღულეული (მათ შორის პარკოსნები)	60
4	ბრინჯი	40
5	მაკარონის ნაწარმი	40
6	ხორცი	250
7	თევზი	120
8	მარგარინი და სხვა ცხიმი	20
9	მცენარეული ზეთი	20
10	კარაქი	30
11	რძე	150
12	არაჟანი	20
13	ხაჭო	30
14	ყველი	30
15	მაიონეზი	10
16	კვერცხი (ცალი კვირაში)	3
17	შაქარი	60
18	მარილი	20
19	ჩაი	1
20	ყავა	0.8
21	კაკაო	0.5
22	დაფნის ფოთოლი	0.3
23	აჯიკა	5
24	საკმაზ-სანელებლები	0.4

25	წიწაკა	0.3
26	მდოგვის ფხვნილი	0.3
27	ძმარი	5
28	ტომატ-პასტა	10
29	საწებელი	10
30	კარტოფილი	500
31	კომბოსტო	100
32	ჭარხალი	50
33	სტაფილო	50
34	ხახვი	50
35	ნიორი	5
36	კიტრი, პამიდორი	40
37	ბადრიჯანი	35
38	მწვანილი სხვადასხვა	20
39	ხილი სხვადასხვა	150
40	ხილფაფა ან ჯემი	5
41	გამაგრებული სასმელები	200

შენიშვნა:

1. ამ დანართით გათვალისწინებული სასურსათო ნორმებით უზრუნველყოფა გავრცელდეს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირებზე, სამინისტროს სისტემაში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების სამოქალაქო პირებზე, რომელთა ნუსხას ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრი. (5.06.2012 N468 ამოქმედდეს 2012 წლის პირველი ივნისიდან)

2. ამ შენიშვნის პირველ პუნქტში აღნიშნულ პირთათვის სასურსათო ნორმების უზრუნველყოფის პირობებს, პროცედურებსა და უზრუნველყოფაზე უფლებამოსილ თანამდებობის პირებს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრავს საქართველოს თავდაცვის მინისტრი.

3. მოცემულ ნორმასთან დამატებით საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით შესაძლებელია გაიცეს ერთ ადამიანზე:

ა) 100გ. ხორცი და 20გ. ყველი, რომლებიც მუდმივად მუშაობენ აეროდრომებზე, პოლიგონებზე, უშუალოდ საფრენი აპარატების მომსახურებაზე, ტექნიკურ და სასტარტო პოზიციებზე და უზრუნველყოფენ მათ ფრენას. აღნიშნული თანამდებობების ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით;

ბ) 150გ. პური I ხარისხის ხორბლის ფქვილისაგან, 100გ. რძე, 50გ. შებოლილი ძეხვეული, 10გ. შაქარი და 1გ. ჩაი – რომლებიც მუდმივად ან დროებით გადიან სამსახურს ზღვის დონიდან 1500მ და ზევით ადგილებში მძიმე კლიმატური პირობების ზღვის დონიდან 1000-1500 მეტრზე და დაუსახლებელ ადგილებში;

გ) 50გ. ხორცი და 10გ. კარაქი – რომელთა რეალური სამსახური დაკავშირებულია პარაშუტით ხტომასთან;

დ) 50გ. ხორცი, 20გ. კარაქი, 100გ. რძე, 3ც. კვერცხი (კვირაში), 15გ. ყველი – რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია ორგანიზმზე მაიონიზირებელი გამოსხივების მოქმედებასთან და მომწამვლელი კომპონენტების შემცველ საწვავთან. გარდა აღნიშნულისა, მაიონიზირებელ გარემოში მომუშავე პირებზე დამატებით გაიცემა 100გ. ახალი ხილი. აღნიშნული თანამდებობების ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ – სამართლებრივი აქტით;

ე) ეძლევათ 100გ. ხორცი, 20გ. კარაქი და 25გ. შაქარი – რომლებიც დაცვის, თავდაცვისა და გასაცილებლად სამხედრო და სპეციალური ტვირთების გადატანის დროს დანიშნულები არიან ყარაულში (განწესში);

ვ) 100გ. ხორცი, 20გ. კარაქი, 100გ. რძე და 10გ. ყველი (ხმელი) – საზეიმო მიღება-გაცილების დღეებში;

ზ) 20გ. ბურღულეული, 100გ. ხორცი, 50გ. ძეხვეული (ნახევრადშებოლილი), 30გ. თევზი (უთავო, გამოშიგნული), 10გ. კარაქი, 200გ. მაწონი, 50გ. რძე, 80გ. არაქანი, 70გ. ხაჭო, 20გ. ყველი, 4ც. კვერცხი (კვირაში), 10გ. შაქარი, 100გ. კარტოფილი, 20გ. კომბოსტო, 10გ. ჭარხალი, 10გ. სტაფილო, 10გ. ხახვი, 5გ. ნიორი, 10გ. კიტრი და პომიდორი, 15გ. ბადრიჯანი, 15გ. მწვანილი სხვადასხვა, 150გ. ხილი სხვადასხვა, 35გ. ჯემი, 20გ. თაფლი, 100გ. გამაგრილებელი სასმელები – სპეცდანიშნულების ქვედანაყოფების მოსამსახურეებს.

თ) 100გ. პური, 20გ. შაქარი, 1გ. ჩაი – რომლებიც დანიშნულები არიან ყარაულში (განწესში);

ი) ქაღალდის ხელსახოცი – 3ც. დღეში.